

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓ HIVATAL

hová a dolgozatok
és előfizetési pénzek
küldendők:

Kolozsvár, Ref. Theologia

2. számú lakás.

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület „egyházi értekezlet”-e támogatásával

Szerkesztik:

Nagy Károly,

Vajda Ferencz,

ref. theol. tanár, felelős szerkesztő. sz.-lónai pap, főmunkatárs.

Megjelenik minden vasárnap egy íven.

Előfizetési ár:

Egy évre . . . 4 korona Negyedévre . . . 1 korona.
Félévre . . . 2 korona. Egy szám ára . 10 fillér.

Nemzeti ünnep.

István király napját, mely augusztus hó 20-ára esik, a magyar törvényhozás az 1891. XIII. törvény czikkkel az ünnepnapok közé sorozta és az ipari, gyári munkákra nézve szünetet rendelt el. Ennek folytán az ország minden részében, de főként Budapesten igen nagy ünnepélyeket tartanak és István király napján ünneplik a magyar királyság megalapítását. Mert tudvalevőleg István volt az első magyar király, a ki az egységes magyar államnak alapját megvetette. Előtte ugyanis vezérek uralkodtak és a magyar törzsek között nem volt valami szoros kapcsolat. Istvánnal a régi kormányzási forma megszűnt és a nemzet, a vezérekkel együtt, jogait Istvánra ruházta át. De, István nem csak arról nevezetes, hogy az egységes magyar királyságot megalkotta, hanem arról is, hogy a keresztyén vallást Magyarországon meghonosította.

Tagadhatatlan, hogy úgy a magyar királyság megalapításával, mint a keresztyénség beplántálásával halhatatlan érdemeket szerzett magának I. István. Lerakta az alapfundamentumot, melyen aztán, az immár majdnem ezeréves Magyarország felépülhetett. Méltó tehát, hogy minden esztendőben kegyelettel, hazafias lelkesedéssel emlékezzünk még István királyról

Igy van-e ez? Nemzeti ünnep-e István király napja? A felelet rá az, hogy István király napja nem nemzeti ünnep, hanem egyszerűen, szük felekezeti körre szorított *pápista ünnep*. István királyt, érdemei elismeréséül, a római pápa a szentek közé sorozta. A hagyomány szerint, még a magyar koronát is a római pápa adományozta neki és felruházta azzal a joggal, hogy püspöksé-

geket alapítson, azokba püspököket nevezzen ki. De, ezt az oknyomozó történetírás még nem bizonyította be. Mindazonáltal a katolikus egyház úgy tünteti fel a dolgot, hogy úgy a magyar királyság megalapítása, mint a keresztyénség behozatala a *római pápa érdeme*. Ezért az ország dolgaiba a pápának beleszólási jogot is akar tulajdonítani és azt szeretné, hogy a pápa érdemeit akként háláljuk meg, hogy legyünk mind pápisták.

Évek hosszú sora óta ünnepet tart a kath. egyház István király napján és mütogatja a nagy király jobb karját. Nem csak, hanem kifejezésre juttatja, hogy Magyarország a római pápa kegyelméből létesült. Ezen a napon akar a magyar kormány nemzeti ünnepet tartani. Gondolatnak szép, de a gyakorlatban nehezen valósul meg, a köztudatba bajosan megy át. Addig pedig *egy ünnepnek jelentősége nem él a nép lelkében, abból soha sem lesz nemzeti ünnep*. István király napján pedig katolikus ceremóniánál egyebet nem látunk. A protestánsok, kivéve talán egy pár városi egyházat, melynek papjai ilyenkor a miniszteri, meg a főispáni ebédekre hivatalosak: nem ünnepelnek. De, a fenti törvény is csupán az ipari és gyári munkákra mond szünetet, míg a *mezei munka szünetéről* nem tud semmit. Zsinati törvényünk pedig nem rendelt nekünk István király napjára ünnepet.

Ha István király napját, vagy egy más napot nemzeti ünneppé akarnak tenni: arról kell előbb gondoskodni, hogy annak ne legyen pápista színe. A hol hivatalosan ünneplik: ott a miniszter urak is rendre *menjenek el a protestáns templomokba, s ezáltal ismerjék el a felekezetek egyenjogúságát*, mely ma csupán pápiroson van. De egy nemzeti ünnepnek az is feltétele, hogy zsi-

natuk elrendelje, hogy minden egyházban tartsanak akkor isteni tiszteleti és a törvényhozás mondja ki, hogy azon a mezeti munka is tilos.

Egy ily ünnep lenne csak igazi nemzeti ünnep, melyen a protestantizmus is szívvél-lélelkel venne részt. Addig az István király napi ünnep csak a kath. egyház felekezeti ünnepe lesz.

Siculus.

Hittéritők.

«Teljes hatalom adatott nekem mennyen és földön, azért elmenvén, tanítsatok minden népeket, megkeresztelvén őket az atyának, fiunak és a szent léleknek nevébe» (Máté XXVIII. 18. 19.) Ez volt az utolsó nagy parancsolat, melyet a távozó Jézus tanítványainak szívére kötött.

A tanítványok és utódaik híven teljesítették Jézus parancsát. Ezeren és ezeren áldozták föl magukat, míg Európa minden országa keresztényénné lett. Azután letűntek a hittéritők, az egyház azt hitte, hogy már eleget tett kötelességének, ha Európát a keresztényen hitre térítette.

De a múlt században eszükbe jutott a protestáns vezérférfiaknak a mulasztás. A pogány birodalmakra vetették szemüket, hol mindaddig a legnagyobb tudatlanság és babona volt elterjedve. Bátor férfiakat - hittéritőket -- küldöttek hozzájuk, hogy Jézus vallását hirdessék, a népet a tudatlanságból fölemeljék s az örök boldogságra vezéreljék. Angolok, amerikaiak, németek, hollandok és francziák fölkeresték a pogány földeket Ázsiában, Áfrikában, Amerikában és Ausztráliában; templomokat, iskolákat építettek s olyan férfiakat állítottak vezetőkül, kik ezer veszedelem között

is mind halálig hirdették és hirdetik az evangéliumot. A munka ma már olyan nagyban folyik, hogy a református országok jelenleg 30 millió forintnál többet áldoznak évenként a pogány népek megtérítésére, mely összegnek nagy részét az angolok és amerikaiak adják.

Igen nagy akadályokkal küzdenek a hittéritők. Egyik helyen a gyilkos éghajlat, másik helyen a vadnépek összeesküvése fenyegeti életüket. De — bár — naponként sokat megölnék közülök, azért a munkában nincsen csüggedés, a legyilkoltak helyét mások foglalják el és nem pihennek addig, míg az evangélium nem győzedelmeskedik.

Ez alkalommal néhány részletet mondok el a hittéritők működéséről. Nagyon messzire, a csendes tengeren fekvő *Uj Hebridák* szigeteire vezetem a szíves olvasót, hol régebben kizárólag emberevő vad törzsek laktak. de számuk ma már megapadt, mióta Isten ígéje hirdettetik közöttük.

Midőn tiszteletes *Patou ur* 1858-ban az Uj Hebridák szigeteire ment, a legnagyobb tudatlanság, babona és a legszörnyűbb bűnök uralkodtak ott. A gyilkosságok mindennapiak voltak és a legyilkoltakat meg is ették. A folytonos összeesküvés, bujtogatás és babona miatt senkinek sem volt biztos élete s így senkinek sem volt sem nyugalma sem boldogsága. De milyen nagy változás történt ott 30 év alatt! A mai nap már sok ezren vannak kik keresztényekké lettek, szívvél-lélelkelben egészen átalakultak; elhagyták az emberevők szokásait, alázatos követői lettek Jézusnak. Mindezt a hittéritőknek köszönhetik!

A legnehezebb feladat volt a hittéritők előtt

STARCEZA

Kegyelmes Isten..

Kegyelmes Isten,
Világoknak atyja!
Lelkünk elmerül
Egy szent csodálatba,
Ha munkáidat
Híven számbavesszük,
Ki mindenütt vagy,
Örködvén felettük!

A föld porában
Nagyságodat látjuk,
Az égre nézve
Natalmad csodáljuk;
Hogy ha a hegyek
Tengerbe süllyednek,
Szólunk: Légy áldott
Urunk, mert te tetted!

Hicsiny bogárnak
Gondját viseled te,
Madárkát vezetesz
Jé, puha fészekbe...
Ádász a mezőnek
Lágy füvet, virágot,
Áldott a hely, hol
Kezeidet kitarod!

Ó, hogyne szállna
Hozzád imádságunk,
Kegyelmes Isten,
Kit szívből imádunk!
Hogyne borúlunk
Előtted a porba,
Egy erős hitben
Szívünk egybeforrva:

Hogy jöjjön vész bár
A mi életünkre,
Végző veszélybe
Nem merülhetünk le,

a nép nyelvének tökéletes megtanulása, hogy az evangéliumot szabadon hirdethessék, s a bibliát lefordíthassák Istennek legyen hála győzedeskedtek ezen az akadályon is! Lefordították az egész bibliát, melynek kinyomatása 12 ezer forintjába került a londoni biblia társulatnak. Rendkívüli nagy örömmel fogadták — a vadak, — midőn az első biblia rakományt elhozta a hajó Csak az volt boldog a ki egy példányt kaphatott Mindig magukkal hordozták, folyton olvasgatták. Pár év alatt már látszott rajtuk az evangélium hatása. Jóságúak, engedékenyek, alázatosak, műveltebbek lettek. Sokakban feltámadt a vágy, hogy ők is hirdetői legyenek Jézus tudományának. A törzsfőnökök közül többen lemondtak állásukról s önként ajánlkoztak, hogy munkásai legyenek a keresztyén vallásnak a szomszéd szigeteken. Nincs egyetlen szigete a Hebridáknak, melyen vagy egy benszülött halált ne szenvedett volna az evangélium hirdetéséért.

Érdekes olvasni, mikép lett keresztyénné egyik sziget összes lakója. A hittérítők megérkeztek, hirdetni kezdték az evangéliumot. Az ifjak közül néhányan csatlakoztak hozzájuk. Ezeket arra kérték a hittérítők, hogy a holnapi Isten tiszteletre mindenik hozza magával barátját, jó emberét vagy szomszédját. A gyülekezet másnap megkétszereződött, harmadnap négyszeres lett, s a gyöngéd bánásmód annyira megnyerte a szíveket, hogy ma már az egész szigeten — két öreg ember kivételével mindenki református. Óh ha minden szigeten ily könnyen ment volna a munka, a hittérítők régen bevégezték volna munkájukat. De fájdalom, — mint alább el fogom mondani, — a legtöbb helyen csak nagy áldozatok után győzedelmeskedett az evangélium.

Azok a kik a hittérítőkhöz csatlakoztak, hogy mily buzgó keresztyének lettek, mennyit gondolkoznak lelkük- idvessége felől, elég lesz egy esetet felemlítenem.

Egy ifjú halálos beteg lett. Folyton sirt, folyton emlegette, hogy neki egy nagy bűne van, azért nem tud meghalni, fél megjelenni Isten előtt. A hittérítő — ki ott állott ágya mellett — kérte hogy mondaná el nagy bűnét, mely annyira nyomja lelkét. *Az én nagy bűnöm — mondá az ifjú — az, hogy sohasem hirdettem Jézus tudományát, sohasem vezettem hozzá egyetlen lelkét sem. Most már nem mondhatom az örökkévalóságban senkinek: én vezettelek téged Jézushoz. Milyen boldog lennék, ha másképp történt volna! Igy most üres kézzel kell állanom Isten elé!*

Ez a pogányból lett református ifjú igazán érezte és szépen ki is fejezte, hogy mi a kötelessége mindnyájunknak és azt is hogy bűnösök vagyunk, ha azt nem teljesítjük.

Szabó Lajos.

(Folytatása következik.)

Kegyesség útja.

A keresztség.

(Folytatás és vége.)

Micsoda jóletmény felől biztosít minket az Atya Isten?

Hogy nekünk is Atyánkká lett.
Hogyan lett Atyánkká az Isten?

Mert meghallgatom
Gyermekid imáját,
Nik a kegyelmet
Mindig töled várják!

Farkas Sándor.

Az ötödik parancsolat.

Nagy úr lett Balogh Andrisból, szörnyű nagy úr. Budapestén irodája van a legnépesebb utcában és az irodája ajtaján pléhtábla van kiségezve és a pléhtáblára ez vagon fölírva: *dr. Balogh Endre, hites ügyvéd.* Azt beszélük, hogy se szerit, se számát nem lehet venni az ügyesbajos embereknek, akik hozzáfordulnak tanácsért. Szóval nagyon szépen jövedelmez az ügyvédi irodája. Szó esett már arról is, hogy legközelebb képviselőnek is megválasztja valamelyik erdélyi kerület, mert már nagy a híre. És képviselőknak tudvalevőleg híres, neves embereket szoktak megválasztani. Bizony-bizony Balogh Endrének nagyon jól megy a dolga.

Héj, ki is hitte volna ezt még akkor, amikor a kis Andris gatyában, egy szál ingben, mezitláb vezetgette az ökröket az eke előtt az apja félfertály földjén. Héj, milyen tökmagnyi gyerek

volt még akkor Andris és milyen ügyetlen, milyen gyámoltalan: a kapa kiesett a kezéből, a kaszával pedig egyetlen vágást se tudott tenni. Szegény anyja mennyit sirt, rítt, hogy mi is lesz az ő fiával, ha felnő, bizony meghal éhen, mert nem tudja megkeresni a maga kenyerét testgyöngessége miatt.

Rektor uram azonban nem hagyta vigasztalanul se az apját, se az anyját. — Sose féljenek kigyelmegek, ha gyöngye is, ha vézna is ez a gyerek, de van esze. A tanulásban úgy fog, mint a jó kasza. Nincs az a dolog, amit meg ne tudnék neki tanítani. Héj, aszondom én kigyelmegeknek, hogy nagy eszű ez a gyerek, hogy különb lesz ez a gyerek az apjánál, hogy nagy ember lesz ebből a gyerekből, — aszondom.

A jószívű Baloghné asszonyom vitt átt néhá-néha egy-egy csirkét, egy szakalytó lisztet, vagy egy kis kosár tojást rektoré asszonyomnak, — azt gondolhatták volna azért, hogy e miatt vannak rektor uramnak ama nagy dicséretei. Hanem év végén, a vizsgák alkalmával, maga a tiszteletes uram is úgy megdicsérte a kis Andrist, hogy be kellett látni azonnal, miszerint a rektor uram nem az ajándékokért füllentett és dicsérte a kis Andrist.

Jó Baloghné asszonyom szive úgy megrepe-

Ugy, hogy munket kegyelemből fiává fogadott a Jézusért.

A Fiu Isten micsoda jótétemény felől biztosít minket?

Hogy minket bűnösöket megbékéltet Isten-nel s idvezit.

Hát a Szentlélek Isten micsoda jótétemény felől biztosít minket?

Hogy szívünket megtisztítja a bűntől s abba bűnbánatot, hitet, reménységet, örömet és békeséget önt.

A Szentháromság Isten jótéteményei micsoda feltétel alatt közöltetnek mivelünk?

Az alatt a feltétel alatt, hogyha mi is betöltjük azokat a fogadásokat, a melyeket a keresztségkor tettünk.

Miféle fogadást tettünk az Atya Istennek?

Hogy szeretjük és féljük őt; ő benne hiszünk és bizunk.

Mit fogadtunk a Fiu Istennek?

Hogy őt megismerjük s hiszünk benne, mint profétánkban, főpapunkban és királyunkban.

Miért mondjuk Jézust a mi profétánknak?

Mert megtanított minket az Isten akaratjára s tanításait csodatételei és halála által megerősítte.

Miért mondjuk főpapunknak?

Mert feláldozta magát a keresztfán a mi bűneinkért s felmenvén a mennyekbe, ott szószólónk az Atya Istennél.

Királyunknak miért mondjuk a Jézust?

Mert megalapította anyaszentegyházat, melynek tagjait igéjével és Szentlelkével igazgatja s mint a világ bírója eljő az utolsó napon, hogy megítéljen eleveneket és holtakat.

Mit fogadtunk a Szentlélek Istennek?

sett a nagy örömtől, hogy még a könnyei is kicsordultak a szemhéja alól. És azután is mindig ilyen boldogságtól dagadozott a keble, amikor Andris fia levelét silabizálgatta, ki már ekkor a kollégiumban tanult és nagy örömmel irogatta, milyen jó dolga van. Egy gazdag fiú mellé került akinek ő tisztogatta a csizmáit, ő gondolt reá, ő gondozta mindenét.

Mindig haladt előre, előre, mindig jobb volt a sora, állapota. Irta haza a szebbnél-szebb leveleket. Egyszer pedig egy tiz forintost is odapakolt az írása mellé. Oh, hogy megőrültek neki, oh, hogy mutogattál fűnek-fának: hogy azt az ő jó fiuk küldötte, már maga kereste az eszével. Héj, nagy úr lesz az már, nem kell annak most már a két kezével törni az ugart és nyári, tikasztó melegben az Ur szabad ege alatt rakni egymás mellé a keresztekét. Hanem a pénzhez nem nyúltak. Azt szépen eltették a tálipános láda legaljára. Majd, majd . . . ha nem lenne mit enni, akkor csak. De akkor sem. Hanem majd ha Andrisnak lesz rá szüksége. Mert hát ki tudja, mi következhetik be: az Isten utjai végére mehetetlenek. Lehet egykor, hogy megint visszajön a faluba és segítségre szorúl. Majd jó lesz az akkor.

Igy multak az évek. Egyszer aztán Pestre

Hogy az ő jóra intését követjük s a hitben és jó cselekedetekben gyarapodunk.

Mit teszen e szerint az Atya, Fiu és Szentléleknek nevébe megkereszteltetni?

Annyit tesz, mint beavattatni a keresztyén vallásba, melyet az Atya a Fiu által kijelentett és a Szentlélek sok csodatétellel megerősített s ez által lekötelezni magát az Atya, Fiu és Szentlélek tiszteletére.

Mikor kell a szülőknek csecsemőket megkereszteltetni?

Születésük után 8 napon belül.

Ezen idő alatt miért kell a csecsemőket megkereszteltetni?

Azért, hogy azon a nevében vezettessenek be az állami anyakönyvbe, a melyen a keresztyén egyházba beavattatnak.

A keresztség kiszolgáltatásával mi jár együtt minden keresztyén felekezethél?

A névadás.

Miért szükséges a névadás?

Hogy a keresztség kiszolgáltatásakor jelentessék ki annak neve, a mivel a keresztyén gyülekezet száma növekedett.

Jól gondolkoznak-e tehát azok a szülők, a kik csak azért kereszteltetik meg csecsemőiket, hogy nevök legyen?

Nem, mert a keresztségben nem a névadás a fődolog, hanem az, hogy a csecsemő beavattassék a keresztyén egyházba s így biztathassa lelkét bűnbocsánattal s idvességgel a Jézus érdemeért.

Vajjon csak a csecsemőket szokás megkeresztelni református egyházunk rendtartása szerint?

Nemcsak csecsemőket, hanem felnőtteket is,

került a gyerek, onnan irogatta a leveleket haza. Még mindig így kezdte: édes jó apám, édes jó anyám! Még mindig a szeretet sugárzott ki mindegyik sorából, mindegyik szavából.

Hanem egyszer csak elmaradtak a levelek. Hiába járogatott el az öreg Balogné a postára, levelet nem tudtak adni neki a fiától. Haragudott Haragudott a postára. Bizonyosan az a hibás, mert elvesztette a drága levelet. Pedig, ha tudta volna, hogy milyen drága levél volt az. Ha tudta volna, bizonyosan másképp vigyázott volna rá, vas szekrénybe zárta volna, lakatot is tett volna rá, kettőt, hármat, hogy senki hozzá ne nyúlhasson. A posta azonban menyre-földre esküdözött, hogy hiszen ő nem vesztett el semmiféle levelet, mert ő jobban vigyázz a levelekre, mint a tulajdon két szemére.

Igy aztán Balogné asszonyomnak bele kellett nyugodni, hogy nem a posta a hibás. Dehát akkor mi történt? Csak talán nem beteg a fia? Hiszen akkor megírta volna bizonyosan Sok a dolga, az az oka! Lehet, hogy éjjel-nappal dolgozik és nincs annyi ideje sem, hogy egy levelet írjon. Ugy-ugy, szegény asszony, gondold, hidd te csak ezt. Szerető szivedet ez még megvigasztalja. Ne tudd meg te a valót sohasem: hogy a

ha t. i. nem keresztyének (zsidó, mohamedán) óhajtanak áttérni a keresztyén egyházba.

Vannak-e olyan keresztyének, a kik újra megkeresztelik a hozzájuk áttérőket?

Vannak. Ilyenek az anabaptisták, a kik épen azért újra kereszteselőknek neveztetnek magyarul.

Parancsolja-e a szentírás a keresztség ismétlését?

Nem

Szabad-e tehát a keresztséget ismételni?

Nem szabad, mert a keresztség nem egyik vagy másik felekezethez csatoló szertartás, hanem az egyetemes keresztyén egyházba beavató szertartás s a keresztyén egyháznak tagja marad bárki is addig, míg abból valamelyik nem keresztyén felekezetbe törvényesen ki nem lép.

Mária Terésia korabeli hussárok.

fiadat már elragadta a dicsőség, a gazdagság, hogy már szégyenli szegény származását, szégyenli szegény szülőit, hogy még a nevét is meg szeretné változtatni.

Hiszen egyszer a Szabó szomszéd csak beállit Baloghékhoz. Szabó szomszéd disznókkal kereskedik, sokfelé megfordul. Legutóbb Budapesten volt. Így kezdi a beszédjét.

— Na, szomszédasszony, láttam a fiát. Ugyan fölvitte Isten a dolgát. Köcsög kalap volt a fején, lakkcipellő a lábán, ezüstfejű bot a kezében. Valami nagyon gazdag ember az már, mert még a rendőrök is szalétálnak neki. Hanem, azt mondom én, hogy egy fabatkát se adnék a maguk fiáért. Lenézi az a szegény embert, megveti a parasztot. Oda mentem hozzá. Máskor megölelt, ha találkozott velem. Most elfordult és a köszönésem se fogadta. Azt mondtam neki, hogy az édes anyjáról akarok újságotni egyet-mást. Rá se hallgatott. No, mondok, az Ur bőrét se ártana egy kicsit megcserezni, ha még a tulajdon édes anyját is megtagadja.

Baloghné asszonyom most már sirni kezdett és sirt egész napon át. Azután előkotorázta a tulipános láda aljából azt a tiz forintost és így szólt az urához:

— Apjuk, én fölmegeyek a fiamhoz. Megnézem. Aztán jó útra térítem.

Föl is ment.

Jaj, Istenem, de sok nagy ház állta útját. Alig tudott eligazodni. Végre is eltévedt. Hanem akadtak jó emberek, akik utba igazították. Eljutott nagy nehezen mégis a fia lakásáig. Csakugyan, roppant nagy épület az, amelyikben az ő fia lakik. Csakugyan jól kell a sorjának menni, ha már ebben a nagy épületben lakik.

Be akart menni. Hanem bizony az útját állták. Egy zordon képű öreg ember. Haragosan kérdezte:

— Hová megy?

Baloghné szelíden válaszolt:

— A fiamhoz.

— Hát hogy hívják.

— Balogh Andrásnak, megkövetem alássan.

— Talán Balogh Endrének?

— Meglehet. De mi csak Andrásnak kereszteltük.

Az ember gúnyosan nevetett az öreg asszonyra.

— Jaj lelkem, nincs ám az most itthon. Oda van a menyasszonyánál. Teremtöm, az csak a szép leány, olyan nincs is több a világon. És

Mire alapítják az anabaptisták a hozzájuk áttérők újrakeresztelését?

Arra, hogy a miként az urvacsorával gyakran élünk, úgy a keresztség is ismétlendő.

Az urvacsorával való gyakori élésről lehet-e következtetni a keresztség ismétlésére?

Nem lehet, mert a keresztség, mint beavatósztartás csak egyszer történhetik meg; az urvacsorára pedig, mint a keresztyéni hitben és szeretetben megerősítő szertartásra gyakorta szükségünk van.

Kinek a jelenlétében szokott a keresztelés végrehajtatni?

Tanuk jelenlétében.

Hogy hívjuk ma ezeket a tanukat?

Keresztszülőknek.

Keresztszülőkről szól-e a szentírás?

Nem szól.

Kicsoda rendelte, hogy a keresztelésekor a szülők csecsemőik számára keresztszülőt válasszanak?

Higinus római püspök a II. században.

Miért vette át és tartja fenn református egyházunk ezt a szokást?

Azért, mert a keresztség kiszolgáltatásakor a keresztszülők arra kötelezik magokat, hogy a megkeresztelt csecsemőnek a keresztyén vallásban való nevelésére felvigyáznak.

Adár.

milyen gazdag! Anynyi az aranya, mint a por. Most sétálni mentek. Itt szoktak elhenni. Várjon még meg is láthatja őket. Na, éppen jönnek is. Jöjjön ide a kapu alá, innen megláthatja. De oda ne menjen és meg ne szólítsa, mert akkor jaj lesz!

Csakugyan jöttek Egy férfi, meg egy lány. Az öreg asszony szemeibe könnyek toltak és a szíve elszorult. Mit bánta ő már azt, hogy jaj lesz, ha megszólítja a fiát. Csak lerogyott előtte és zokogta szerelmesen, az anyai szív repeső örömeivel:

— Fiam, édes, drága fiam!

De ni, dr. Balogh Endre, ügyvéd úr végig nézi az öreg asszonyt, ahelyett, hogy szívére ölelné. És egy szó nélkül hagyja ott a menyasszonyával az édes anyját. Még csak nem is köszönti, még csak meg sem ismeri. Megtagadja.

Másnap azonban dr. Balogh Endre, ügyvéd úr levelet kapott a menyasszonyától. A levélben benne volt a jeggyűrű és ez a levélke:

— Maga nem lehet az én férjem. Maga megvetette az édes anyját. Hát én is megvetem magát. Maga szégyenli az édes anyját, hát én is szégyelném ha maga lenne a férjem. Maga elfelejtkezett az édes anyjáról, magának nincs szíve. Hát én ilyen embernek nem leszek a felesége. — Itt a jeggyűrűje, — visszaküldöm.

Mit is mond * az ötödik * parancsolat?

— Tiszteld apádat és anyádat . . .

Emberek meg ne feledkeztek róla! . . .

Juhász Sándor.

Hazai krónika.

Első Ferenc József, dicsőségesen uralkodó királyunk aug. hó 18-án töltötte be életének 71-ik évét. Királyi trónját, mint tudjuk, 1848-ban decz. hó 2-án foglalta el, s 1868-ban jun. 8-án koronáztatott meg magyar királynak. E hosszú idő alatt igen nagy bölcsességgel és mindig a magyar alkotmány korlátai között kormányozta az országot. Életét egészen népei boldogítására szenteli. Ama megrázó csapásokban, melyek fia és szeretett felesége halálában érték, nem csüggedett el, megnyugvást az isteni gondviselésben és a munkában keresett. Születése napján a magyar nemzet hó fohászt bocsátot fel a királyok királyához, imádkozván: Tartsd meg Isten magyarok királyát!

Br. Fejérváry Géza jubileuma. Magyarország honvédelmi minisztere, komlóskeresztési br. Fejérváry Géza aug. 15-én érte meg 50-ik születését katonai szolgálatának. Ebből az alkalmából a honvédelmi miniszter tiszteletére fényes ünnepélyt rendeztek Budapesten. Az ünnepély első sorban katonai jellegű volt, de megnyilatkozott abban a magyar nemzeti érzület is, hiszen Fejérváry igen nagy mértékben, s talán azt is mondhatjuk, hogy első sorban járult ahhoz, hogy a magyarnak egy jól kiképzett hadserge legyen, *a honvédségben.* Fejérváry teremtette meg a népfelkelési katonai szervezetet is, melyben háboru esetén, szintén igen erős nemzeti hadsereg állana rendelkezésre. A csendőrség újjászervezését szintén Fejérváry vitte keresztül.

Fejérváry ősrégi, magyar neves családból származik, melynek tagjai közül szintén sok jeles katonai került ki. Így atyja József is cs. és kir. altábornagy volt Fejérváry 1833. márczius 15-én született Józsefstadtban, hol atyja állomáson volt. Szigorú katonai nevelésben részesült, a bécsű-helyi katonai iskolában. Innen 1851-ben lekerülve egy pécsi ezredbe lépett be és pályáján gyorsan haladt. Részt vett az 1859-iki olasz hadjáratban és Solferínónál oly hőiesen harczolt, hogy érdemei elismerésül a legnagyobb katonai kitüntetés: a Mária Terézia rendet és báróságot nyert. 1865-ben a Felsége maga mellé szárnysegédnek vette s 1867-ben vele ment el a párisi világkiállításra is. 1872-től 1884-ig honvédelmi miniszteri államtitkár volt, s ettől kezdve pedig honvédelmi miniszter. Ünneplése a budavári honvédelmi miniszteriumban folyt le. Ő Felsége a király személyében József főherczeg üdvözölte, de e mellett külön is szép levelet intézett hozzá és a Szent István rend nagy keresztjét adományozta neki. Üdvöző levelet küldött még *I. Vilmos* német császár és *Ferdinánd* bolgár fejedelem. A magyar képviselőház részéről Perczel Dezső házelnök üdvözölte. Fejérváry a királytól már tizenkét kitüntetést kapott, de úgy hisszük mindeniknél legtöbbet ér az a kitüntetés, hogy a nyár elején egy híres német doktort hozatott és az szerencsésen operálta a beteg minisztert; most pedig arra kéri régi szolgáját, hogy maradjon to-

vábra is miniszternek — mert meg akar válni állásától — hogy öregségére ne kelljen mással intézni a hadsereg ügyeit Fejérváry mint miniszter, az országházban is igen heves csatákat vívott, különösen az ellenzékkel Kevés embernek jut osztályrészül, hogy életében ilyen sok, szép kiüntetésben részesüljön. Midőn e szépen megfutott pályáról megemlékszünk, azt kívánjuk mi is a költővel: addig éljen, míg a honnak él!

Világkrónika.

Viktoria özvegy császárné halála. Az angol és a német nemzetet közösen mély gyász érte. Meghalt Frigyes volt német császár özvegye, Viktoria császárné, a ki a néhai angol királynőnek volt legidősebb leánya, s így Edwárd jelenlegi angol királynak édes testvére. II Vilmos, a hatalmas német császár pedig édes anyját gyászolja benne. Édes atyja Frigyes császár alig kilencz havi uralkodás után halt meg, s most követte a halálba anyja is. Az elhalt császárné igen szeretetre méltó asszony volt. Különösen gondot fordított gyermekei nevelésére, s főleg arra, hogy azok vallásos szellemben neveltessenek fel. Koporsója mellett méltán hullatt könnyet két nemzet.

Olaszországnak is nagy halottja van: Crispi Ferencz volt miniszterelnököt vesztette el. Crispi igen nagy szerepet játszott Olaszországban, akkor volt miniszter, mikor a hármashozzetséget megkötötték. Már ezen egy dolog is maradandóvá tette működését. Ugy hirdik, hogy az olasz papság meg akarja tagadni az egyházi temetést, mert Crispi nem vette fel, halála óráján a halotti szentségeket.

Waldersee haza érkezett. A kínai zavar lecsendesítésére, az európai nagy hatalmak, Waldersee gróf német tábornagyot küldötték volt ki. Az ő parancsnoksága alatt harcoltak a szövetséges hadak. Most, hogy a háboru véget ért, Waldersee gróf is haza érkezett. A német nemzet nagy tisztességgel fogadta a győztes hadvezért. A császár pedig cancellárnak akarja megtenni.

A búr háboru. A vitéz búrok még mindig harczban és fegyverben állanak. Utóbbi időben az a hír érkezett, hogy segítségükre keltek a fokföldi népek is. Az angolok természetesen folytatják a háborút, de meglátszik náluk is, hogy ki vannak merülve.

„Könyvesház.”

Gyermek imák. Irta Farkas Sándor, sarmasági ref. pap, Zilah, Seres Samu könyvnyomdája. 1 32 lap.

Lapunk derék munkatársa, Farkas Sándor, sarmasági ref. papnak ezen kis könyvét ajánljuk olvasóink szives figyelmébe. Most, hogy az iskolai év mindjárt megkezdődik, igen szép kis imákat tanulhatnak ebből a gyermeket. Lelkésztársaink szintén sikerrel használhatják a vallástanításnál.

Mindenik vers egy egy szép imává magasztosul ama mély vallásos érzésnél fogva, mely rajtuk előmlik. Szerző maga ezen szavakkal ajánlja könyvét a gyermekeknek: „Kedves gyermekek! A ti számotokra, s ha Isten is úgy akarja: szívetek nemesítésére, lelketek fölemelésére írtam csekély erőm szerint e kis imádságos füzetet. Fogadjátok olyan jó akarattal, mint én megírtam azt.

Rólatok mondá vala az Ur: „Engedjétek őket hozzám jönni!” És ígérte vala részetekre e hozzávaló közelítés által a menyországot.

Ám, menjétek tehát, közelítsetek az Istenhez. De hogy ezt tehessétek: imádkoznotok kell, mert ez az, ami a szívet megszenteli érzelmeiben s alkalmassá, méltóvá teszi a teremtő befogadására.

Nem kerestem a czifra, hivalkodó hangot ez imáknál, hanem igyekeztem a ti nyelveteken beszélni, a ti óhajaitokat, érzelmeiteket kifejezni egyszerűen keresetlenül. Ne tegyétek félre tehát e kis füzetet, hanem ez imák által keressétek és találjátok meg az igaz keresztyén érzelmeiket s magát a jó Istent!

Imádkozzatok! S legyen áldás minden szavatokon, mely az Urat magasztalással emlegeti!

«... A gyermekek szájok által végeztet el a Te dicséretedet!» (Máté XXI. 16.)

«Isten tudja a ti szíveiteket!» (Lukács XVI. 15) — Mutatványul lapunk tárczájában közlünk egy szép verses imát

Mai képünkhöz.

Most hogy a nagy hadgyakorlatok megkezdődtek és a katonaság, köztük a nyalka huszárság jár mindenfelé: nem lesz érdektelen, ha olvasóinknak a Mária Terézia korabeli huszárokat mutatjuk be, a mint ezt képünk ábrázolja. Nagyon elüt az akkori huszár viselet a mostanitól. Jellemző a nagy sapka lelogó karimával és a sürü zsinoros mente, mindkettőben a régi magyar viselet tükröződik vissza. Maguk, a huszárok is, mint látszik, mindannyian délczeg fiuk. Nemcsak viseletjük szép, de maguk is, Nem hiába a magyar huszár a világ legszebb katonája.

Égyházi élet.

A hosszúfalusi ev. ref. missiói egyházközség érdemes presbytere, Szabó Sándor, tömösi állomásfőnök aa és neje, Simon Károlina úraszony templomunk szószékére és a szószék megnyezetére díszes meggyiszin bársony-drapériát készítették 50 korona értékben. E kegyes adománnyal ismételten jelét adták hithűségüknek, áldozatkészségüknek, anyaszentegyházunk iránt való buzgó szeretetüknek. Bár meg vagyok győződve arról, hogy valamint a többi áldozataikat, úgy e mostanit is nem azért hozták, hogy az emberek-től láttassanak, dicsértessenek, hanem hozták tiszta szívből, lelki szükségből, az Ur háza iránt érzett

forró szeretetből: még sem mulaszthatom el, hogy a nyilvánosság előtt is, egyházközségem nevében, hálás köszönetet ne mondjak Szabó Sándor kedves hívünknek és hozzá méltó derék hitvesének. És teszem ezt szívem egész örömeivel, mert mai napság — fájdalom nagyon is kevés azoknak száma, akik reformált anyaszentegyházunk magas rendű czéljait oly önzetlenül, oly odaadó lélekkel, annyi nemes becsvágygyal szolgálják, mint Szabó Sándor aa. és az ő háza népe. A kegyelem Atyja áldja meg őket érette!

Temetés csendőrséggel. Furcsán hangzik ez a beszéd, hogy valakit csendőrséggel temessenek el, de tényleg megtörtént, és pedig Szász-Lónán, lapunk főmunkatársánál. Nem régen Szász-Lóna községbe egy baptista cigány telepedett le, kinek aug. elején meghalt egy kis leánya. Jóllehet a gyermeket nem keresztelték meg szülői, pedig már nyolcz hónapos volt, mindazonáltal, törvény szerint a református egyházhoz tartozott, mert az ő szülői is reformátusok és még nem léptek ki az egyházból. Az ottani ref. lelkész Vajda Ferencz, tehát ragaszkodott ahhoz, hogy a gyermeket a ref. egyház szertartása szerint temesse el. A baptista cigány még kibékült ezzel, de viszontzásul azt követelte, hogy a baptisták is szolgáljanak a temetésnél. Ebbe már a ref. lelkész nem egyezett bele. Hanem ismerve a baptisták makacsságát csendőrt kért a szolgabíróaságtól, hogyha szükség, a baptisták szolgálatát fegyveres erővel is meggátolja. Csakugyan szükség is volt, mert mikor a ref. lelkész a temetésen megjelent, már ott volt egy magyarországi vándor próféta, a ki szabad óráiban «falpofozással» (értsd: kőműveséssel) foglalkozik és rögtön felszólította a ref. papot, hogy távozzék, mert ott ő fog temetni. De, a ref. pap sem ijedt meg, hanem azt mondta, hogy távozzék a «próféta ur», mert különben baj lesz. A szép szó nem használt. A próféta beszélni kezdett és az éneket megzavarta. Ekkor aztán előjöttek a szomszédok levő csendőrök, s a próféta urat szépen elhallgatatták. Így lehetett csak a temetést megtartani. A vallatásnál kiült, hogy a próféta urnak még igazolványa sincs, mire az előjáróság csúfosan kiutasította a községből. Ezt az esetet azért mondtuk el olvasóinknak, hogy előre tájékozva legyenek, ha még nem ismernék, hogy micsoda emberek ezek a baptisták. Ezek előtt nincs se törvény, se vallásfelekezeti, se jó rend, se békeség. Ők mindenütt vizet zavarnak, hogy a zavarosban annál jobban halászhasanak. És sajnos, hogy mindezt a Jézus nevében teszik. Egyéb iránt, közelebről még bővebben írunk a baptistákról.

Új református pap Bukarestben. Oláhországba igen sok magyar ember szokott kivándorolni minden évben. Sokan hazajönek, ha egy kis pénzmagra tehettek szert, de sokan ott telepednek meg állandóan. Mi ugyan azt szeretnők, ha senki se hagyná el hazáját, hanem itt megtudna élni. De, a kik kivándorolnak, azokat arra kérjük, hogy az idegenben se felejtkezzenek el arról, hogy ők magyarok, tartsák meg mindvégig nyelvüket, nemzetiségüket. Ezt pedig csak ugy tehe-

tilk, hogyha felkeresik a ref. templomokat *Brajlában, Bukarestben, Pitesten, Ploesten*, s gyermekeiket is ottani ref. magyar iskolákban tanítják. Ezt annyival inkább tegyék meg, mert a lelkes és tanító urak még jó tanácscsal is ellátják. Bukarestbe éppen most választottak új papot *Németh Sándor*, kolozsvári segédlelkész személyében. Kivánjuk, hogy új helyén legyen hatalmas szószólója a magyar vallásnak és védője a magyarságnak. Isten áldása legyen rajta és az ő munkáján!

Vegyes hírek.

Árvizek a Székelyföldön. Az utóbbi héten országos esőzések voltak, melyek a kalandgyákban, a szénában nagyon sok kárt tettek. Háromszék- és Udvarhelymegyében, még a folyóvizek is kiöntöttek és tetemes újabb kárt okoztak. Amott az Olt, itt pedig a Küküllő garázdálkodott. Nagyon megérzi ezt a székely nép, melynek földje különben sem terem valami gazdagon. De hát, a károkat meg kell becsültetni, mert ilyenkor a kincstár az adót elengedi azon földek után, melyek semmi jövedelmet nem adtak. Ez is valami!

Spiritusba ölte magát. Budapesten egyik nagy pálinkafőző gyár igazgatója beleugrott a nagy spiritusos hordóba, melyben akkor 6 ezer liter spiritus volt és szörnyet halt. Tettéknek okául azt emlegetik, hogy a pénztárból hiányzik 80 ezer korona. Ugy-e bár, most mindenki arra gondol, hogy azzal a sok spiritussal mi lesz? Hát —

A vadházasság áldosata. Hunyadmegyében Csernivora oláh község lelkésze egy ifjú pár vadházasságának lett áldozata. Egy 18 éves suhanc megszöktetett egy leányt és titokban a paphoz mentek, hogy eskesse össze. De, mikor kisült, hogy vadházasságról van szó és esketni nem lehet: az oláh legény egy más társával a papra támadt és addig verték, míg az öreg pap belehalt. Baj is az, hogy csak a papoknak kell szót emelni a vadházások ellen és a törvény nem üldözi őket.

As inas tréfája. Egy kis városban több iparos család kirándult az erdőre. Az anyák magukkal vitték csecsszopó, polyás-gyermekeiket is, s míg ők egy kissé távolabb mulatoztak, a csecsemők őrizetét egy inasra bízták. Az inas nagyon mérgeződött, hogy ő nem mehet sehová a gyermekektől, hanem ott is hallgatni kell sirásukat. Egyet gondolt és a gyermekeket polyáikból kioldozva, összecserélgette. A szülők csak otthon vetették észre, hogy egyiknek fia helyett leánya, a másiknak leány helyett fia van. Jó idő töltt bele, míg a saját gyermekeiket visszacserélték. Az inas pedig jót nevetett a tréfán, de, hogy aztán a lábszijúnak nem volt-e dolga, arról nem állunk jól! —